

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Compendium memorandorum vires naturales et commoda
comprehendens a Plinio data**

Duval, Robert

[Paris], zwischen 8. Mai und 20. Nov. 1500

Liber xxvii [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-293518](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293518)

Capitulum primum, Admiratio antiquitatis.

Erte apud me crescit tractatu ipso admiratio antiquitatis. c. q̄toq; maior copia herbarum dicenda restat: tanto magis adorare priscorum in inueniendo curam. In tradendo benignitatem subit. Nec dubie superata etiam videri posset rerum natura ipsius munificentia: si humani operis esset inuentio. Nunc vero deorum eam fuisse apparet. aut certe diuinam etiam cum homo inuenit. Eandemq; omnium parentem genuisse hec: & ostendisse nullo vite miraculo maiore: si verum fateri volumus.

Ca. ii. de venenis.

Aconitum constat omnium venenorum ocissimum. Hoc tamen in usum humane salutis vertere antiquos. Scorpionum ictibus aduersari experiendo aconitum datum vino calido. Ea est natura: vt hominem occidat: nisi inuenit quod in homine perimat. Cum eo solo colluctatur. hec pugna est cum in visceribus reperitur. Mirumq; exicialia per se ambo cum fuerint: duo venena in homine commoriantur: vt homo supersit. Torpescunt scorpiones aconiti tactu stupentq; pallentes & victos se confitentur.

Ca. iii. de eodem.

Pudendum omnia animalia que sint salutaria ipsis nosse p̄ter hominem. Maiores oculorū quoq; medicamentis aconitū misceri p̄mulgare: apta p̄fessione: malū quidē nullū sine aliquo bono dicere.

Folia habet ciclanū aut cucumeris non plura quattuor: ab radice leuiter hirsuta. Miathonon quidam appellauere: quoniam e longinquo odore mures necat.

Ca. iiii. de alce multa remedia.

Ufus principalis aluū soluere: cū pene sit sola medicamentorū que p̄ se id p̄stāt. Cōfirmat etiā stomachū: adeo vt nō infestet vlla vis cōtraria. bibiſ dragma. Purgatōis etiā cā plurimū tribus dragmis. Efficatior si pota ea sumat̄ cibus. Capillū fluentē cōtinet cū vino austero: capite in sole cōtra capillū puncto. Dolorē capitis se dat t̄p̄ibus & frōti iposita ex aceto & rosaceo. priuatim puriginē & scabiem genarū. Hemorroidū abūdantiā leuiter sistit. Dissenterie infundit. Et si difficilius cōcoquant̄ cibi bibiſ a cena modico interuallo. Deuorantur pillule cum mellis decocto aut resina terebinthia ad purganda interiora. Digitorum p̄tergia tollit. Oculorum medicamentis lauatur vt quod sit arenosum subsidat.

Aloe

Ca. vii. de absinthio

Abſinthii genera: Santonicum appellatur. a gallie ciuitate. Ponticum a ponto: vbi pecora pingueſcunt illo. & ob id ſine felle reperiuntur. Herba celebrata ſacris populi ro. peculiariter. In certamen quadrigarum victor: abſinthium bibit. Bibitur decoctū aqua & poſtea nocte & die refrigeratum ſub diuo: decoctis ſex dragmis foliorum cum ramis ſuis: in celeſtis aque ſextariis tribus. Oportet & ſalem addi. Bibitur & madefacti dilutum: Ita enim appellatur hoc genus. Diluti ratio vt quiſquis fuerit modus aque tegatur per triduum. Tritum raro in vſu eſt. ſicut & ſuccus expreſſi. Exprimi- tur autem cum primum ſemen turgescit madefactum aqua triduo recens aut ſiccum ſeptem diebus. Deinde coſtum in æneo vaſe ad tertias. Maliciam ſtomachi & inflationes diſcutit: cum ſale & nardo gallico: aceto exiguo addito. ſaſtidia abſtergit. Concoctiones adiuuat. cruditates expellit cum ruta & pipere & ſale. Antiqui purgationis cauſa dabant cum marine aque veteris: ſextario ſemis ſex dragmas cum tribus ſalis & mellis cyatho. Efficacius purgat duplicato ſale. Diligenter autem teri debet propter difficultatem

Quidam & in polenta dedere ſupradictis pondus. addito pulegio. Alii contra paralifim. Alii pueris folia in fico vt ſic amaritudinem fallerent. facile thoracem purgat cum iride ſumptum. Aduerſus inflationes calidus paulatim ſorbetur ex aqua iocineris cauſa: cum nardo gallico. Lienis cum aceto aut pulte aut fico ſumitur

Aduerſatur ſugis ex aceto. Item viſco. Cicute ex vino. Et muris aranei morſibus. Oculorum claritati multū confert. Epiphoris cum paſſo imponitur aures eius decoctū vaporis ſuffitu ſanat. Aut ſi manat ſanies cum melle tritum. Vrinam ac menſes ciunt: Tres quatuorq; ramuli cum nardo gallico maxime eius radice vna cyathis aque ſex. Menſes priuatim cum melle ſumptum: & in vellere poſitum. Vulnere recentia priuſq; aqua tangantur impoſitum. preſterea capitis vlcera. Peculiariter ilirus imponitur: cum cypria cera: aut cum fico. Sanat et pruritus.

Ca. viii. adhuc de abſinthio & conferua

On dandum in febrī. Nauſeas maris arceſt in navigationibus. Inguinum tumorem in ventrali habitum. Somnos allicit olfactum. aut inſcio ſub capite poſitum. Culices ex oleo perunctos abigit. Et fumo ſi vratur. Atramentum librariū ex diluto eius temperatum litteras a muribus tuerur. Conferua appellata a conferruminando. Spongia aquarum dulcis

Abſynthii

Aures

um est potius q̄ muscus aut herba villose densitatis atq; fistulose.
* Curatum ea scio omnibus fere ossibus contractis prolapsum ex ar
bore alta putatorem; circūdata vniuerso corpori. quam suauis in
spergentibus quotiens inarescat; raroq; nisi deficientem herbam
mutationis causa resoluentibus conualuisse vix credibili celeritate

Ca. xii. De herba qui
cunciali & prospinaca.

Fere foliis dupplo est maioribus q̄ ruta. Ramulis surculosis, crassitudine iunci. Gerit iuxta folia singulas quasi barbularas. Et in earū cacuminibus lapillos candore & rotunditate margaritarum magnitudine ciceris. Duriciavero lapidea qua pediculis adhereant cauerulas habent & intus semen. Nascitur in italia. sed laudatissima in creta. Nec quidem inter herbas maiore miraculo inspexi. Tātus est decor velut aurificum arte; alternis inter folia cādicātibus margaritis, tam exquisita difficultas lapidis ex herba nascentis. His lapillis dragme pondere potis in vino albo calculos frangi. pelli q; constat & stranguriam discuti. Nec in alia herbae fides est: Vnus statim ad quancunq; medicinam natam.

Proserpinaca herba vulgaris est; eximii aduersus scorpiones remediū. In q̄talibet lassitudine recreare defessis, etiam cum obmutuerit si subiciatur lingue. Si deuoretur; vomitionem sequi salutarem.

Capitulum vltimum de etate siue
duratione herbarum ac seminū.

Longissimo tēpore durat elaterium. Cameleon niger, xl. annis Centaurium non vltra, xii. Omnium radicum vim effectusq; minui si fructus prius maturescūt. Item feminum ante radice propter succum incisa. Resoluitur autem omnium vis; cōsuetudine. & desinunt prodesse cum opus est que cotidie in vsu fuere; eque q̄ nocere. Omnis vero herbe vehementiores effecti vritibusq; sunt in frigidis locis. & in aquilonis. Item siccis,

Liber. xxviii. medicinas continet que sumuntur ex rebus viuentibus.

Prologus